

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă privind identificarea electronică
și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice**

Analizând propunerea legislativă privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice (b363 din 12.07.2019), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.XXXV/4185/16.07.2019 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D675/17.07.2019,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect stabilirea regimului juridic al semnăturii electronice, al sigiliului electronic și al înscrisurilor în formă electronică, precum și a condițiilor furnizării de servicii de certificare a semnăturilor electronice, urmând a fi abrogată Legea nr.455/2001 privind semnătura electronică, republicată, cu modificările ulterioare.

Potrivit Expunerii de motive, intervențiile legislative sunt determinate de intrarea în vigoare a Regulamentului (UE) nr.910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, deoarece la art.37 alin.(2) se instituie o infracțiune, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.h) din

Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

De asemenea, caracterul de lege organică este determinat și de faptul că prin proiect se abrogă Legea nr.455/2001, adoptată ca lege organică.

3. Întrucât la art.2 din propunere se prevede că aceasta transpune în legislația internă *Regulamentul (UE) nr.910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE*, semnalăm că, așa cum se menționează în mod corect în finalul art.2, **regulamentul este un act juridic al Uniunii Europene, cu domeniu de aplicare general, obligatoriu în toate elementele sale și **care se aplică direct, imediat și prioritar în statele membre încă de la intrarea în vigoare, fără a fi necesar un act de transpunere la nivel național.****

Aplicabilitatea directă a regulamentului presupune că acesta se va introduce în mod automat în ordinele juridice naționale, fără transpunere sau altă formulă de introducere în dreptul intern, deoarece își păstrează caracterul de instrument juridic al dreptului Uniunii Europene.

Așadar, **prevederile unui regulament adoptat de instituțiile Uniunii Europene nu se transpun în legislația unui stat membru, pe plan intern putând fi adoptate, dacă regulamentul o prevede în mod expres, măsuri de punere în aplicare/executare, pentru aceste măsuri trebuind să existe un temei juridic în cuprinsul regulamentului și neputând să contravină acestuia.**

4. Menționăm că o propunere legislativă privind stabilirea unor măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr.910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă, de abrogare a Directivei 1999/93/CE și de stabilire a modalităților de accesare a serviciilor publice on-line (b700/18.12.2018), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.XXXV/6778/20.12.2018, a fost avizată de Consiliul Legislativ cu avizul favorabil, cu observații și propuneri, nr.32/17.01.2019.

Propunerea legislativă a fost **respinsă** de Senat la data de 25.03.2019 și se află, în prezent, în procedură legislativă la Camera Deputaților.

Mai menționăm că, în punctul de vedere **negativ** al Guvernului referitor la respectiva propunere legislativă, se arată că, la nivelul Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale, în cadrul unui grup de lucru interinstituțional din care au făcut parte și reprezentanți ai Parlamentului, a fost elaborat un proiect de lege privind măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr.910/2014, aflat, la momentul respectiv, în consultare și dezbatere publică. Precizăm că acest proiect de lege nu a fost înaintat până în prezent pentru avizare la Consiliul Legislativ.

5. În ceea ce privește soluțiile normative conținute de prezenta propunere, semnalăm că multe dintre acestea reproduc prevederi din Regulamentul (UE) nr.910/2014 - a se vedea, cu titlu de exemplu, textele de la art.1, 3-12, 19-23, 26-28, 30-33 din proiect care sunt identice sau asemănătoare cu texte cuprinse la art.1-3, 5, 8, 15, 17, 19, 25, 26, 28, 29, 32-36, 39 și 41-44 din regulament.

Având în vedere cele expuse *supra* cu privire la efectele juridice ale unui regulament al Uniunii Europene, precum și existența mai multor proiecte care vizează aceeași problemă, este necesar ca **prezenta propunere** să nu mai reia în cadrul său norme din Regulamentul (UE) nr.910/2014, instituindu-se paralelisme legislative și incertitudini cu privire la natura juridică și la aplicabilitatea normelor din regulament.

6. În cele ce urmează, sub rezerva celor exprimate mai sus, formulăm unele observații de fond și de tehnică legislativă referitoare la textele cuprinse în prezenta propunere:

6.1. Titlul trebuie corelat cu textul care va reglementa obiectul proiectului și nu poate avea fi același cu titlul Regulamentului (UE) nr.910/2014 sau cu o parte a acestuia.

6.2. Obiectul de reglementare, care necesită a fi reformulat deoarece este identic celui prevăzut de Regulamentul (UE) nr.910/2014, va trebui redat în cadrul unui singur articol, deoarece în prezent se regăsește atât la art.1, cât și la art.4 din proiect.

6.3. Art.2 trebuie eliminat, deoarece prevederile unui regulament al Uniunii Europene nu necesită transpunere, în legislația internă, ele fiind de directă aplicare.

6.4. La **art.3 alin.(2)**, în locul sintagmei „din Codul de procedură civilă” trebuie menționată legea prin care acesta a fost adoptat, precum și intervențiile legislative suferite ulterior, respectiv ar trebui folosită sintagma „din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare Codul de procedură civilă”.

Reiterăm această observație, în mod corespunzător, și pentru normele de trimitere la Codul penal, precum cele din **art.37 alin.(2)**, unde se va folosi sintagma „Legea nr.286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare”.

6.5. În ceea ce privește domeniul de reglementare, stabilit la **art.5**, semnalăm că acesta este diferit de cel prevăzut la art.2 alin.(1) din Regulamentul (UE) nr.910/2014, fiind necesară realizarea concordanței între acestea.

6.6. Textul de la **art.6** este, pe de o parte, imprecis în privința sintagmei „organisme publice și private din România”, acestea nefiind definite nici în proiect și nici în regulament, iar pe de altă parte, nu se corelează cu actul juridic european deoarece se instituie o normă imperativă, nu una permisivă, așa cum prevede art.15 din Regulamentul (UE) nr.910/2014, potrivit căruia „Dacă este posibil, serviciile de încredere prestate și produsele destinate utilizatorului final utilizate pentru prestarea serviciilor respective sunt accesibile persoanelor cu handicap”.

6.7. La **art.10** se stabilește că Guvernul va desemna prin hotărâre autoritatea publică care îndeplinește la nivel național atribuțiile organismului de supraveghere prevăzut de Regulamentul (UE) nr.910/2014, însă **acest organism de supraveghere a fost deja desemnat prin art.4 alin.(1) pct.65 din Hotărârea Guvernului nr.36/2017** privind organizarea și funcționarea Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale, cu modificările și completările ulterioare, fiind deja pus în aplicare art.17 alin.(1) din regulament.

6.8. La **Capitolul III**, semnalăm că în fața unor articole sunt inserate sintagme, indicând faptul că poate s-a dorit structurarea capitolelor în secțiuni, care însă ar trebui să fie marcate în mod corespunzător ca „Secțiunea 1”, „Secțiunea a 2-a” și așa mai departe.

6.9. La **art.12 alin.(1)** este definită *semnătura electronică*, a cărei accepțiune a fost deja stabilită la art.7 din propunerea legislativă și la

art.3 din Regulamentul (UE) nr.910/2014, instituindu-se un alt paralelism legislativ.

La **alin.(2)** se folosește impropriu în context sintagma „eficiența procedurii”, fiind de fapt vizate efectele juridice ale semnăturii electronice avansate și a celei calificate. Precizăm că nu se prezumă eficiența unui procedeu, ci validitatea unui act juridic sau existența unui fapt juridic.

6.10. Referitor la **art.13**, pentru evitarea dubiilor în interpretare, este necesară reconsiderarea integrală a acestuia, deoarece textul de la **alin.(1)** instituie un paralelism cu prevederile art.282 din Codul de procedură civilă, cel de la **alin.(2)** modifică implicit, dar imprecis art.283 din Codul de procedură civilă, apoi cel cuprins la **alin.(3)** reconfirmă aplicarea prevederilor art.282-284 Codul de procedură civilă.

6.11. La **art.14 alin.(3)**, pentru rigoarea exprimării, sintagma „prevăzute la alineatul precedent” se va scrie sub forma „prevăzute la **alin.(2)**”.

6.12. La **art.22 lit.a)**, trimiterea la „art.18 alin.(1) din prezenta lege” este greșită, deoarece respectivul articol nu este structurat în alineate și nici nu are legătură tematică cu aspectul la care vrea să se facă trimitere.

6.13. La **art.26**, pentru rigoarea exprimării, sintagma „Dispozițiile art.20, 21 și 22” ar fi trebuit scrisă sub forma Dispozițiile art.20 - 22”.

6.14. Semnalăm că textul de la **art.35**, potrivit căruia nu este necesară nicio autorizare prealabilă pentru prestarea serviciilor de încredere, nu are în vedere și ipoteza juridică a prestatorilor de servicii de încredere calificați, cărora, potrivit art.3 pct.19 din Regulamentul (UE) nr.910/2014, li se acordă statutul de calificat de către organismul de supraveghere.

Pe de altă parte, accețiunea din regulament a prestatorului de servicii calificat nu este respectată nici de **art.40** din proiect, din a cărui redactare ar rezulta că numai pe baza notificării și a prezentării unui raport de evaluare a conformității cu 30 de zile anterior începerii activității, o persoană poate presta servicii de încredere calificate.

De altfel, acest din urmă text, la rândul său, nu se corelează cu norma propusă la **art.41** din proiect, care prevede că, prin ordin, se va stabili procedura de acordare, suspendare și retragere a statutului de prestator de servicii de încredere calificat.

6.15. La **art.37 alin.(2)**, semnalăm că nerespectarea obligației prevăzute la alin.(1) diferă de infracțiunea de divulgare a secretului profesional, prevăzută de art.227 din Codul penal, întrucât nu se prevede condiția ca divulgarea datelor sau informațiilor să fie de natură să aducă un prejudiciu unei persoane.

Dacă se are în vedere ca prin proiect să fie incriminată divulgarea informațiilor prevăzute la art.37 alin.(1) independent de condiția prevăzută la art.227 din Codul penal, alin.(2) al art.37 ar trebui să aibă ca obiect stabilirea unei infracțiuni de sine stătătoare, urmând ca pedeapsa să fie prevăzută în mod expres.

În situația în care se are în vedere pedepsirea faptei numai în condițiile art.227 din Codul penal, pentru rigoarea reglementării răspunderii penale, **alin.(2)** trebuie eliminat, întrucât incriminarea faptei este realizată deja prin dispozițiile Codului penal.

În acest context, apreciem că se impune și reanalizarea faptei stabilite drept contravenție la **art.62 lit.h)**, în ceea ce privește „dezvăluirea” către terți a datelor de creare a semnăturilor electronice, pentru evitarea unor suprapuneri între normele sancționatorii.

6.16. La **art.42 alin.(3) lit.e)**, pentru rigoarea reglementării, este necesar ca textul să prevadă în mod expres tipul actului prin care se adoptă respectivele norme minimale.

În plus, precizăm că norma din prima teză, prin care se stabilește termenul în care se emit normele minimale, trebuie prevăzută în cuprinsul Capitolul VIII – Dispoziții finale.

Observația este valabilă și pentru **art.49 alin.(4)**, referitor la stabilirea conținutului și a structurii Registrului prestatorilor de servicii de încredere calificați, precum și pentru **art.51 alin.(2)**, referitor la emiterea normelor tehnice și metodologice.

6.17. Textul **art.45** trebuie reformulat integral, deoarece folosește sintagma „terț de verificare a identității” și variațiuni ale acesteia, sintagmă care nu beneficiază de semnificație juridică internă sau în dreptul UE. De altfel, formularea este eliptică și improprie unui act normativ.

Precizăm că la art.24 alin.(1) teza a II-a din Regulamentul (UE) nr.910/2014 se utilizează o exprimare juridică nu doar corectă, ci și neechivocă: „**Informațiile** menționate la primul paragraf **sunt verificate** de prestatorul de servicii de încredere calificat, fie direct,

fie prin intermediul unei părți terțe, în conformitate cu dreptul intern:..”.

6.18. Drept consecință a observației precedente, este necesară și revederea sintagmei improprii „terții de verificare a identității care îi deservesc” de la **art.46**.

6.19. La **art.49 alin.(4)** este necesară redarea corectă și completă a titlului actului juridic al Uniunii Europene invocat: „Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/1505 a Comisiei din 8 septembrie 2015 de stabilire a specificațiilor tehnice și a formatelor pentru listele sigure în temeiul articolului 22 alineatul (5) din Regulamentul (UE) nr.910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă”.

6.20. Pentru un spor de rigoare normativă, având în vedere obiectul de reglementare al art.57 - 60, considerăm că **titlul Capitolului VI** ar trebui completat, în final, cu expresia „în cazul autorităților sau instituțiilor publice”.

6.21. La **art.57 alin.(5)**, întrucât Regulamentul (UE) 2016/679 este la prima menționare în text, ar fi trebuit precizat că acesta este „al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016”;

6.22. La **art.58**, pentru rigoarea exprimării, recomandăm reformularea textului astfel: „Condițiile de păstrare a documentelor interne în format electronic se stabilesc prin ordin al conducătorului autorității sau instituției publice”.

6.23. La **partea introductivă a art.62**, întrucât limita maximă a amenzii contravenționale depășește limita maximă generală, expresia „se sancționează” trebuie înlocuită cu sintagma „se sancționează, prin derogare de la dispozițiile art.8 alin.(2) lit.a) din Ordonanța Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2002, cu modificările și completările ulterioare”.

La **lit.a)**, pentru corectitudinea normei de trimitere, expresia „nu respectă prevederile art.11” trebuie înlocuită cu sintagma „nu respectă prevederile art.36”.

La **lit.e)**, pentru asigurarea caracterului previzibil al normei, este necesar ca expresia „în condițiile prezentei legi” să fie înlocuită cu o dispoziție de trimitere la prevederile care stabilesc respectivele condiții.

Pentru același motiv, **lit.j)** trebuie să cuprindă o trimitere la normele care stabilesc cazurile în care suspendarea sau revocarea certificatelor este obligatorie.

6.24. La **art.63 alin.(2)**, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, textul trebuie să debuteze cu expresia „Prin **derogare** de la prevederile”.

Pe de altă parte, din text trebuie eliminată trimiterea la dispozițiile art.22 alin.(2) din Legea nr.203/2018, întrucât acestea nu au incidență în acest caz.

6.25. La **art.66 alin.(1)**, pentru corectitudinea informației juridice, expresia „cu modificările ulterioare” trebuie eliminată.

În plus, în partea finală, textul este în dezacord cu prevederile art.65 alin.(3) din Legea nr.24/2000, potrivit căroră, în vederea abrogării, dispozițiile normative vizate trebuie determinate expres, prin menționarea tuturor datelor de identificare a acestora. Pentru acest motiv, recomandăm, fie reformularea textului urmând să se precizeze toate datele de identificare ale dispozițiilor normative vizate a fi abrogate sau modificate în mod corespunzător, fie eliminarea sintagmei „precum și orice alte dispoziții contrare” din cuprinsul propunerii legislative.

La **alin.(2)**, textul este imprecis în privința sintagmei „Orice referire la Legea nr.455/2001”, fiind necesară detalierea acesteia.

6.26. Ultimul articol al proiectului este greșit marcat ca **art.65**. Totodată, pentru precizia normei, în locul sintagmei „întră în vigoare în termen de” ar fi trebuit scris „întră în vigoare **la**”.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș **ILIESCU**

București

Nr. 404 / 13.08.2019

L. nr. 455/2001

M. Of. nr. 429/31 iul. 2001

Lege privind semnătura electronică

1 republicare cu
renumerotare

M. Of. nr. 316/30 apr. 2014

Lege privind semnătura electronică

704

O. nr. 449/2017

M. Of. nr. 459/20 iun. 2017

Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale

M.C.S.I.

- *Ordin privind procedura de acordare, suspendare și retragere a statutului de prestator de servicii de încredere calificat în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014*

1 completat prin O. nr. 514/2017

M. Of. nr. 520/5 iul. 2017

Ordin pentru completarea Ordinului ministrului comunicațiilor și societății informaționale nr. 449/2017 privind procedura de acordare, suspendare și retragere a statutului de prestator de servicii de încredere calificat în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014

Lege privind măsuri de eficientizare a achitării amenzilor contravenționale

La data intrării în vigoare a prezentei legi, dispozițiile din actele normative în vigoare care stabilesc achitarea a jumătate din minim amenzii contravenționale, într-un termen mai mic decât cel prevăzut la art. 28 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare se abrogă.

1 promulgată prin D. nr. 595/2018

M. Of. nr. 647/25 iul. 2018

Decret pentru promulgarea Legii privind măsuri de eficientizare achitării amenzilor contravenționale

2 modificări prin O.U.G. nr. 114/2018

M. Of. nr. 1116/29 dec. 2018

modifică art. 21 alin. (1)

Ordonanță de urgență privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene

Prevederile capitolului IV se aplică începând cu data de 1 ianuarie 2019.

Lege privind Codul de procedură civilă

respinsă prin

D.C.C. nr. 792/2018

M. Of. nr. 260/4 apr. 2019

(v. art. XII - XIX din Legea nr. 2/2013- M. Of. nr. 89/12 feb. 2013; Decizia Î.C.C.J. nr. 8/2015 - M. Of. nr. 539/20 iul. 2015 (art. 450 alin. (5) raportat la art. 997 și următoarele și art. 719 alin. (7)); Decizia Î.C.C.J. nr. 13/2015 - M. Of. nr. 690/11 sep. 2015 (art. 94 și art. 95); Decizia Î.C.C.J. nr. 7/2016 - M. Of. nr. 461/22 iun. 2016 (art. 127 alin. (1) și (3))

1 republicare cu
renumerotare

M. Of. nr. 247/10 apr. 2015

Lege privind Codul de procedură civilă

2 admisă excepție
de neconst. prin

D.C.C. nr. 485/2015

M. Of. nr. 539/20 iul. 2015

Decizia nr. 485 din 23 iunie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 13 alin. (2) teza a doua, art. 84 alin. (2) și art. 486 alin. (3) din Codul de procedură civilă

art. 13 alin. (2) teza a doua, art. 84 alin. (2) și art. 486 alin. (3) cu referire la mențiunile care decurg din obligativitatea formulării și susținerii cererii de recurs de către persoanele juridice prin avocat sau consilier juridic

3 admisă excepție
de neconst. prin

D.C.C. nr. 839/2015

M. Of. nr. 69/1 feb. 2016

Decizia nr. 839 din 8 decembrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 493 alin. (5)-(7) din Codul de procedură civilă

art. 493 alin. (5) (sintagma "sau că recursul este vădit nefondat")

4 modificări prin

D.C.C. nr. 839/2015

M. Of. nr. 69/1 feb. 2016

Decizia nr. 839 din 8 decembrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 493 alin. (5)-(7) din Codul de procedură civilă

suspendă pentru o perioadă de 45 de zile dispozițiile art. 493 alin. (5) (cu referire la sintagma "sau că recursul este vădit nefondat") (termenul se împlinesc la data de 17.03.2016), după care operează prevederile art. 147 din Constituție

5 modificări prin

D.C.C. nr. 866/2015

M. Of. nr. 69/1 feb. 2016

Decizia nr. 866 din 10 decembrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 509 alin. (1) pct. 11 și alin. (2) din Codul de procedură civilă

suspendă pentru o perioadă de 45 de zile dispozițiile art. 509 alin. (1) (constată sintagma „pronunțate asupra fondului sau care evocă fondul” este neconstituțională cu referire la motivul de revizuire prevăzut la pct. 11 din cuprinsul acestora) (termenul se împlinesc la data de 17.03.2016), după care operează dispozițiile art. 147 din Constituție

6 admisă excepție
de neconst. prin

D.C.C. nr. 866/2015

M. Of. nr. 69/1 feb. 2016

Decizia nr. 866 din 10 decembrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 509 alin. (1) pct. 11 și alin. (2) din Codul de procedură civilă

art. 509 alin. (1) (sintagma „pronunțate asupra fondului sau care evocă fondul” este neconstituțională cu referire la motivul de revizuire prevăzut la pct. 11 din cuprinsul acestora)

7 modificări prin

D.C.C. nr. 895/2015

M. Of. nr. 84/4 feb. 2016

Decizia nr. 895 din 17 decembrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 641 și art. 666 din Codul de procedură civilă

suspendă pentru 45 de zile dispozițiile art. 666 (termenul se împlinesc la 20 martie 2016) după care operează prevederile art. 147 din Constituție

- 8 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 895/2015 M. Of. nr. 84/4 feb. 2016 art. 666
Decizia nr. 895 din 17 decembrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 641 și art. 666 din Codul de procedură civilă
- 9 modificări prin O.U.G. nr. 1/2016 M. Of. nr. 85/4 feb. 2016
Ordonanță de urgență pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe
aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 17/2017 M. Of. nr. 196/21 mar. 2017
modifică art. 603 alin. (3), art. 615, art. 628 alin. (5), art. 635, art. 641, art. 651 alin. (3), art. 665, art. 666, art. 670 alin. (6), art. 680 alin. (2), art. 699 alin. (2), art. 712 alin. (3), art. 720 alin. (8), art. 732 alin. (2), art. 783 alin. (1), art. 820, art. 856 alin. (2), art. 889, art. 955 alin. (1)
- 10 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 169/2016 M. Of. nr. 353/9 mai 2016
Decizia nr. 169 din 24 martie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 142 alin. (1) teza întâi și art. 145 alin. (1) teza întâi din Codul de procedură civilă
art. 142 alin. (1) teza întâi și art. 145 alin. (1) teza întâi din Codul de procedură civilă sunt constituționale în măsura în care motivul de bănuială legitimă nu se raportează la calitatea de parte a curții de apel în raza căreia funcționează instanța investită cu judecarea litigiului
- 11 modificări prin O.U.G. nr. 95/2016 M. Of. nr. 1009/15 dec. 2016
Ordonanță de urgență pentru prorogarea unor termene, precum și pentru instituirea unor măsuri necesare pregătirii punerii în aplicare a unor dispoziții din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă
prorogă termenele prev. la art. XII alin. (1), art. XIII teza I, art. XVIII alin. (1) și art. XIX alin. (1) până la data de 1 ian. 2019
- 12 modificări prin L. nr. 17/2017 M. Of. nr. 196/21 mar. 2017
Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe
modifică art. 534 alin. (2), art. 613 alin. (4), art. 615, art. 641, art. 651 alin. (4), art. 652 alin. (2), art. 666 alin. (2) și (7), art. 719 alin. (6), art. 782, art. 889 și denumirea secțiunii a 2-a a cap. IV al titlului III din cartea a V-a
- 13 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 290/2018 M. Of. nr. 638/23 iul. 2018
Decizia nr. 290 din 26 aprilie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 127 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă
sintagma "de competența instanței la care își desfășoară activitatea" din cuprinsul art. 127 alin. (1), precum și sintagma "care își desfășoară activitatea la instanța competentă să judece cauza" din cuprinsul art. 127 alin. (2)
- 14 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 290/2018 M. Of. nr. 638/23 iul. 2018
Decizia nr. 290 din 26 aprilie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 127 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă
dispozițiile art. 127 alin. (1) și alin. (2) sunt constituționale în măsura în care privesc și instanța de judecată în calitate de parte reclamantă / pârâtă

Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative

modifică art. 13 alin. (2), art. 41 alin. (1), art. 64 alin. (3) și (4), art. 80 alin. (5), art. 83, art. 84 alin. (3), art. 94 pct. 1 lit. b), art. 95 pct. 3, art. 96 pct. 3, art. 127 alin. (1) și (2), art. 129 alin. (2) pct. 2, art. 130 alin. (2) și (3), art. 131 alin. (1), art. 142 alin. (1), art. 144 alin. (2), art. 154 alin. (4) și (6), art. 165 pct. 3, art. 183 alin. (1) și (3), art. 200 alin. (4), art. 201 alin. (2) - (4), art. 213, art. 231 alin. (1), (4) și (5), art. 240, art. 244, art. 261 alin. (1), art. 323 alin. (1), art. 398 alin. (3), art. 402, art. 415 pct. 3, art. 426 alin. (1) și (5), art. 444 alin. (1), art. 450 alin. (3), art. 457 alin. (2), art. 471 alin. (3) și (4), art. 474, art. 483 alin. (2) - (4), art. 484 alin. (7), art. 486 alin. (1) lit. a) și e), art. 486 alin. (2) și (3), art. 490, art. 496 alin. (1), art. 497, art. 503 alin. (3), art. 509 alin. (2), art. 513 alin. (4), art. 517 alin. (4), art. 521 alin. (3), art. 713 alin. (2), art. 906 alin. (4), art. 915 alin. (2): introduce lit. j_1) - j_3) la art. 94 pct. 1, alin. (2_1) la art. 127, alin. (6_1) la art. 154, alin. (11_1) la art. 163, alin. (4_1) la art. 200, alin. (6) și (7) la art. 321, pct. 1_1 la art. 413 alin. (1), art. 471_1, alin. (1_1) la art. 517; abrogă art. 84 alin. (2), art. 105, art. 322 alin. (3), art. 471 alin. (5) - (8), art. 475, art. 484 alin. (3) pct. 2, art. 484 alin. (6), art. 493, art. 660 alin. (3), art. 666 alin. (8)

16 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 874/2018 M. Of. nr. 2/3 ian. 2019

Decizia nr. 874 din 18 decembrie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă, în interpretarea dată prin Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a prevederilor art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu referire la sintagma "precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv", precum și a prevederilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă

dispozițiile art. 27, în interpretarea dată prin Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept

17 respinsă excepție dev. inadm. prin D.C.C. nr. 176/2019 M. Of. nr. 508/24 iun. 2019

Decizia nr. 176 din 26 martie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă, în interpretarea dată prin Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a prevederilor art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu referire la sintagma "precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv", precum și a prevederilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă

art. 27, în interpretarea dată prin Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept

18 respinsă
* excepție dev.
inadm. prin

D.C.C. nr. 213/2019

M. Of. nr. 574/12 iul. 2019

Decizia nr. 213 din 9 aprilie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă, în interpretarea dată prin Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a prevederilor art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu referire la sintagma "precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv", precum și a prevederilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă

art. 27, în interpretarea dată prin Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept

Lege privind Codul penal

(v. Decizia Î.C.C.J. nr. 2/2014 - M. Of. nr. 319/30 apr. 2014 (art. 5); Decizia Î.C.C.J. nr. 1/2014 - M. Of. nr. 349/13 mai 2014 (art. 6, art. 39); Decizia Î.C.C.J. nr. 4/2014 - M. Of. nr. 434/13 iun. 2014 (art. 129 alin. (2) lit. b)); Decizia Î.C.C.J. nr. 5/2014 - M. Of. nr. 470/26 iun. 2014 (art. 9); Decizia Î.C.C.J. nr. 6/2014 - M. Of. nr. 471/26 iun. 2014 (art. 6 alin. (1)); Decizia Î.C.C.J. nr. 7/2014 - M. Of. nr. 471/26 iun. 2014 (art. 6); Decizia Î.C.C.J. nr. 8/2014 - M. Of. nr. 473/27 iun. 2014 (art. 6 alin. (1)); Decizia Î.C.C.J. nr. 14/2014 - M. Of. nr. 525/15 iul. 2014 (art. 6 alin. (1)); Decizia Î.C.C.J. nr. 14/2014 - M. Of. nr. 546/23 iul. 2014 (art. 6 alin. (1)); Decizia Î.C.C.J. nr. 20/2014 - M. Of. nr. 766/22 oct. 2014 (art. 175 alin. (2) teza întâi); Decizia Î.C.C.J. nr. 21/2014 - M. Of. nr. 829/13 nov. 2014 (art. 5 alin. (1)); Decizia Î.C.C.J. nr. 26/2014 - M. Of. nr. 24/13 ian. 2015 (art. 175 alin. (1) lit. c) și alin. (2); Decizia Î.C.C.J. nr. 1/2015 - M. Of. nr. 105/10 feb. 2015 (art. 308); Decizia Î.C.C.J. nr. 4/2015 - M. Of. nr. 244/9 apr. 2015 (art. 196 alin. (1)); Decizia Î.C.C.J. nr. 3/2015 - M. Of. nr. 380/2 iun. 2015; Decizia Î.C.C.J. nr. 10/2015 - M. Of. nr. 389/4 iun. 2015 (art. 367 alin. (1) și (6)); Decizia Î.C.C.J. nr. 12/2015 - M. Of. nr. 409/10 iun. 2015 (art. 6 alin. (1), art. 183, art. 309); Decizia Î.C.C.J. nr. 13/2015 - M. Of. nr. 410/10 iun. 2015 (art. 96 alin. (5) raportat la art. 44 alin. (2)); Decizia Î.C.C.J. nr. 20/2015 - M. Of. nr. 573/30 iul. 2015 (art. 327 alin. (2); Decizia Î.C.C.J. nr. 13/2016 - M. Of. nr. 457/21 iun. 2016 (art. 6); Decizia Î.C.C.J. nr. 11/2016 - M. Of. nr. 468/22 iun. 2016 (art. 6))

1 promulgată prin D. nr. 1211/2009 M. Of. nr. 510/24 iul. 2009

Decret pentru promulgarea Legii privind Codul penal

2 modificări prin L. nr. 27/2012 M. Of. nr. 180/20 mar. 2012

Lege pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

*modifică art. 153 alin. (2), art. 161 alin. (2);
introduce alin. (3) la art. 153, alin. (3) la art. 161*

3 completat prin L. nr. 63/2012 M. Of. nr. 258/19 apr. 2012

Lege pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

introduce lit. e) la art. 108, art. 112_1

4 modificări prin L. nr. 187/2012 M. Of. nr. 757/12 nov. 2012

Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

*la data de 1 februarie 2014, modifică art. 9 alin. (3), art. 61 alin. (3), art. 64 alin. (5) lit. b), art. 65 alin. (1), (2) și (4), art. 80 alin. (2) lit. d), art. 82, art. 83 alin. (4), art. 85 alin. (3) și (4), art. 93 alin. (4), art. 98 alin. (1), art. 101 alin. (4), art. 106, art. 116 alin. (2), art. 144 alin. (1) și (2), art. 155 alin. (4), art. 175 alin. (1) lit. c), art. 182 lit. e), art. 210, art. 211 alin. (2), art. 231, art. 234 alin. (2), art. 289 alin. (1), art. 292 alin. (1), art. 294 lit. c), art. 302 alin. (6), art. 308 alin. (1), art. 344, art. 345, art. 391 alin. (2), art. 416 alin. (3), art. 430;
introduce lit. d) la art. 75 alin. (1), lit. g) la art. 294, alin. (7) la art. 302, alin. (6) și (7) la art. 342, alin. (3) la art. 407, lit. h) la art. 443 alin. (1);
abrogă art. 101 alin. (6), art. 139 alin. (3)*

(v. Decizia Î.C.C.J. nr. 4/2014 - M. Of. nr. 434/13 iun. 2014)

5 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 265/2014 M. Of. nr. 372/20 mai 2014

Decizia nr. 265 din 6 mai 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Codul penal

dispozițiile art. 5 sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile.

- 6 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 508/2014 M. Of. nr. 843/19 nov. 2014
Decizia nr. 508 din 7 octombrie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 159 alin. (3) din Codul
- prevederile art. 159 alin. (3) sunt constituționale în măsura în care se aplică tuturor inculpaților trimiși în judecată înaintea datei intrării în vigoare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și pentru care la acea dată momentul citirii actului de sesizare fusese depășit
- 7 modificări prin L. nr. 159/2014 M. Of. nr. 887/5 dec. 2014
Lege pentru abrogarea art. 276 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal
- abrogă art. 276
- 8 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 732/2014 M. Of. nr. 69/27 ian. 2015
Decizia nr. 732 din 16 decembrie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 336 alin. (1) și (3) din Codul penal
- constată că sintagma „la momentul prelevării mostrelor biologice” din cuprinsul dispozițiilor art. 336 alin. (1) este neconstituțională
- 9 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 11/2015 M. Of. nr. 102/9 feb. 2015
Decizia nr. 11 din 15 ianuarie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 112_1 alin. (2) lit. a) din Codul penal
- dispozițiile art. 112_1 alin. (2) lit. a) din Codul penal sunt constituționale în măsura în care confiscarea extinsă nu se aplică asupra bunurilor dobândite înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 63/2012
- 10 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 603/2015 M. Of. nr. 845/13 nov. 2015
Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 301 alin. (1) și art. 308 alin. (1) din Codul penal
- sintagma „raporturi comerciale” din art. 301 alin. (1)
- 11 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 603/2015 M. Of. nr. 845/13 nov. 2015
Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 301 alin. (1) și art. 308 alin. (1) din Codul penal
- sintagma „ori în cadrul oricărei persoane juridice” din art. 308 alin. (1) cu raportare la art. 301
- 12 modificări prin O.U.G. nr. 18/2016 M. Of. nr. 389/23 mai 2016
Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară
- modifică art. 154 alin. (4), art. 211 alin. (2), art. 217, art. 218 alin. (3) lit. c), art. 219 alin. (2) lit. c), art. 220 alin. (3) și (4), art. 356, art. 374 alin. (1) și alin. (4);
introduce art. 216_1, alin. (6) la art. 220, lit. d) la art. 221 alin. (2), alin. (6) la art. 221, cap. VI cu art. 256_1, alin. (3) la art. 315, alin. (6) la art. 345, alin. (1_1) și (1_2) la art. 374, alin. (3_1) la art. 374, alin. (4_1) la art. 374
- 13 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 405/2016 M. Of. nr. 517/8 iul. 2016
Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 246 din Codul penal din 1969, ale art. 297 alin. (1) din Codul penal și ale art. 13_2 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție
- dispozițiile art. 297 alin. (1) sunt constituționale în măsura în care prin sintagma „îndeplinește în mod defectuos” din cuprinsul acestora se înțelege „îndeplinește prin încălcarea legii”

14	completat prin	L. nr. 151/2016	M. Of. nr. 545/20 iul. 2016	<i>introduce lit. h) la art. 287 alin. (1), alin. (3) la art. 287</i>
		Lege privind ordinul european de protecție, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative		
15	modificări prin	O.U.G. nr. 13/2017	M. Of. nr. 92/1 feb. 2017	<i>modifică art. 269 alin. (3), art. 297, art. 301 alin. (1), art. 308 alin. (1), art. 336 alin. (1);</i>
		Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală		<i>introduce alin. (4) la art. 269, art. 336_1;</i>
	respinsă prin	L. nr. 8/2017	M. Of. nr. 144/24 feb. 2017	<i>abrogă art. 298</i>
16	modificări prin	O.U.G. nr. 14/2017	M. Of. nr. 101/5 feb. 2017	<i>abrogă O.U.G. nr. 13/2017</i>
		Ordonanță de urgență privind abrogarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală		
	aprobată cu modificări prin	L. nr. 9/2017	M. Of. nr. 144/24 feb. 2017	
17	modificări prin	L. nr. 8/2017	M. Of. nr. 144/24 feb. 2017	<i>respinge O.U.G. nr. 13/2017</i>
		Lege privind respingerea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală		
18	modificări prin	L. nr. 9/2017	M. Of. nr. 144/24 feb. 2017	<i>aprobă O.U.G. nr. 14/2017</i>
		Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 14/2017 privind abrogarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală		
19	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 224/2017	M. Of. nr. 427/9 iun. 2017	<i>art. 335 alin. (1) care nu incriminează fapta de conducere pe drumurile publice a unui tractor agricol sau forestier, fără permis de conducere</i>
		Decizia nr. 224 din 4 aprilie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 335 alin. (1) din Codul penal și art. 6 pct. 6 teza a doua din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice		
20	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 368/2017	M. Of. nr. 566/17 iul. 2017	<i>sintagma „și împotriva aceluiași subiect pasiv” din art. 35 alin. (1)</i>
		Decizia nr. 368 din 30 mai 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 35 alin. (1) și ale art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal		
21	modificări prin	L. nr. 193/2017	M. Of. nr. 598/25 iul. 2017	<i>modifică art. 301 și art. 308 alin. (1)</i>
		Lege pentru modificarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal		
22	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 518/2017	M. Of. nr. 765/26 sep. 2017	<i>art. 298, în sensul că prin sintagma „îndeplinirea ei defectuoasă” din cuprinsul acestora se înțelege „îndeplinirea prin încălcarea legii”</i>
		Decizia nr. 518 din 6 iulie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 249 alin. 1 din Codul penal din 1969 și ale art. 298 din Codul penal		

23	modificări prin f	L. nr. 49/2018 Lege privind precursorii de explozivi, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative	M. Of. nr. 194/2 mar. 2018	modifică art. 75 alin.(1) lit. d) (expresia „materiilor explozive” se înlocuiește cu expresia „materiilor explozive și al precursorilor de explozivi restricționați”), art. 112_1 alin. (1) lit. i) (expresia „și al materiilor explozive” se înlocuiește cu expresia „materiilor explozive și al precursorilor de explozivi restricționați”) - și art. 347; introduce art. 346_1
24	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 297/2018 Decizia nr. 297 din 26 aprilie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul	M. Of. nr. 518/25 iun. 2018	soluția legislativă care prevede întreruperea cursului termenului prescripției răspunderii penale prin îndeplinirea „oricărui act de procedură în cauză”, din cuprinsul dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal, este neconstituțională
25	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 601/2018 Decizia nr. 601 din 27 septembrie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 129 alin. (2) lit. b) din Codul penal	M. Of. nr. 1057/13 dec. 2018	sintagma „cel puțin” din cuprinsul dispozițiilor art. 129 alin. (2) lit. b)
26	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 651/2018 Decizia nr. 651 din 25 octombrie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 595 alin. (1) din Codul de procedură penală și ale art. 4 din Codul penal	M. Of. nr. 1083/20 dec. 2018	soluția legislativă cuprinsă în art. 4, care nu asimilează efectele unei decizii a Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unei norme de incriminare cu cele ale unei legi penale de dezincriminare
27	respinsă excepție dev. inadm. prin	D.C.C. nr. 203/2019 Decizia nr. 203 din 9 aprilie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 din Codul penal și ale art. 595 din Codul de procedură penală	M. Of. nr. 618/25 iul. 2019	art. 4